

A1.

Ο Ευάγγελος Παπανούτσος παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά της φιλίας. Τονίζει τη διαχρονική σημασία της για τους ανθρώπους συνδέοντάς τη με την αγάπη. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη η φιλία ταυτίζεται με την ευνοϊκή διάθεση προς τον συνάνθρωπο και όχι προς τα άψυχα αντικείμενα, ενώ τα φιλικά συναισθήματα πρέπει να ανταποδίδονται. Ο συγγραφέας διακρίνει τρία είδη φιλίας· αρχικά την ωφελμιστική και την ηδονιστική που συνδυάζονται με προσδοκίες υλικές ή ψυχικές. Ωστόσο, αληθινή είναι η φιλία που δεν στοχεύει στο όφελος ή την ευχαρίστηση. Οι γνήσιοι φίλοι έχουν κοινά χαρακτηριστικά, ανθρωπιστικά ιδανικά και αξίες. Η σχέση αυτή είναι διαρκής και ενάρετη. Καταληκτικά μόνο οι φίλοι είναι συμπαραστάτες στις δύσκολες στιγμές του ανθρώπου.

(108 Λέξεις)

B1. α: ΛΑΘΟΣ

β: ΣΩΣΤΟ

γ: ΣΩΣΤΟ

δ: ΣΩΣΤΟ

ε: ΛΑΘΟΣ

B2. α) Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί συνδυασμό μεθόδων για την ανάπτυξη της τρίτης παραγράφου του κειμένου.

Αρχικά χρησιμοποιεί την μέθοδο της Διαίρεσης, καθώς διαιρεί την «φιλία» (διαιρετέα έννοια), σε τρεις υποκατηγορίες: «δια το χρήσιμον», «δι' ηδονήν» και «δια το αγαθόν» (είδη ή πηλίκο της διαίρεσης).

Ενδεικτική για τον εντοπισμό της μεθόδου είναι η φράση «διακρίνουμε τρία είδη».

Επίσης, χρησιμοποιείται η μέθοδος της Αιτιολόγησης, καθώς δικαιολογεί τη διάκριση και την λειτουργία της κάθε μορφής φιλίας. «επειδή ο ένας μας είναι στον άλλο χρήσιμος», «επειδή μας προξενεί ευχαρίστηση», «επειδή κάτι άλλο περιμένουμε απ' αυτόν και αυτός από εμάς».

Ενδεικτική είναι η χρήση/επανάληψη της διαρθρωτικής λέξης «επειδή».

Σημείωση: Στις παρενθέσεις της παραγράφου χρησιμοποιούνται και παραδείγματα για να επεξηγήσει ο συγγραφέας την κάθε μορφή φιλίας (π.χ. «για τις υποθέσεις, τις ανάγκες, τη σταδιοδρομία, τις πολιτικές φιλοδοξίες μας κτλ.». Δεδομένου ότι τα παραδείγματα δίνονται μόνο παρενθετικά, καθώς και ότι μας ζητούνται δύο μέθοδοι ανάπτυξης, δεν χρειάζεται να αναφέρουμε και τα παραδείγματα.

β) άλλωστε: Δηλώνει αντίθεση.

δηλαδή: Δηλώνει επεξήγηση.

όταν: Δηλώνει χρόνο.

λοιπόν: Δηλώνει συμπέρασμα.

B3. α) εγκωμίασαν: επαίνεσαν, εξήραν.

β) ευχαρίστηση: απόλαυση, τέρψη.

γ) συναναστροφής: συντροφιάς, συνάθροισης.

δ) ακατάλυτη: ακλόνητη, άφθαρτη.

ε) φθείρεται: αλλοιώνεται, διαβρώνεται.

B3. β) οικεία: εχθρική, αφιλόξενη.

επιδέξιος: αδέξιος, ανεπιτήδειος.

ωφέλεια: βλάβη, ζημία.

αξία: απαξία, κατάπτωση

αυστηρό: ήπιο, επιεική.

B4. α) «διά το χρήσιμον»: Τα εισαγωγικά χρησιμοποιούνται γιατί μεταφέρεται ο όρος που χρησιμοποιεί ο Αριστοτέλης.

«αγαπά»: Τα εισαγωγικά χρησιμοποιούνται για να δοθεί έμφαση.

(υλικό ή ηθικό): Η παρένθεση χρησιμοποιείται διευκρινιστικά, για να αποσαφηνίσει τι εννοεί με τον όρο «κέρδος».

νέο φροντιστήριο

β) β' ενικό: προσδίδει οικειότητα και αμεσότητα στο λόγο καθώς δημιουργεί την αίσθηση διαλόγου και διασφαλίζει καλύτερα την επικοινωνία με το δέκτη. Συνδέεται με το προτρεπτικό – συμβουλευτικό ύφος.

α' πληθυντικό: ο συγγραφέας εντάσσει τον εαυτό του στο υπόλοιπο κοινωνικό σύνολο, θέλοντας να δείξει αφενός τη καθολικότητα του προβλήματος και αφετέρου την ανάγκη συλλογικής αντιμετώπισης και εγρήγορσης. Στοχεύει κυρίως στην ευαισθητοποίηση των δεκτών και εκφράζει τη συλλογική αποδοχή ενός προβλήματος ή της αξίας μιας πρότασης, το αίσθημα ευθύνης και συνευθύνης. Καθώς μειώνεται ο βαθμός της απόστασης μεταξύ συγγραφέα και αναγνώστη, το κείμενο αποκτά αμεσότητα και οικειότητα.

Γ1.

ΘΕΜΑ: Σε ομιλία 500-600 λέξεων που θα γράψετε για να εκφωνήσετε σε εκδήλωση του σχολείου σας, με θέμα τις ανθρώπινες σχέσεις στη σύγχρονη εποχή, να εκθέσετε:

α) τα χαρακτηριστικά της γνήσιας φιλίας, όπως εσείς την αντιλαμβάνεστε και

β) την άποψή σας σχετικά με τον ρόλο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης/διαδικτύου στη δημιουργία σχέσεων φιλίας.

Οι απαντήσεις είναι ενδεικτικές

Προσφώνηση:

Αγαπητοί συμμαθητές και συμμαθήτριες,

Πρόλογος: Στις μέρες μας καθημερινά οι συζητήσεις μεγαλύτερων, αλλά και οι δικές μας περιστρέφονται γύρω από το ζήτημα του χρόνου. Οι μεγαλύτεροι ασχολούνται με τις αλληπάλληλες εργασίες τους και εμείς ζούμε μέσα στα ασφυκτικά χρονικά πλαίσια που καθορίζονται από τις υποχρεώσεις και τις επιθυμίες μας. Το άμεσο αποτέλεσμα αυτών είναι να μη διαθέτουμε χρόνο για τους εαυτούς μας, αλλά και για τους γύρω μας κι έτσι οι σχέσεις μας και δη οι φιλικές κρίνονται βιαστικές κι επιπόλαιες. Γι' αυτούς τους λόγους θα προσπαθήσω στην ομιλία μου να αναδείξω τα βασικά χαρακτηριστικά μιας γνήσιας φιλίας, η οποία εκ των πραγμάτων εμπεριέχει την έννοια του χρόνου.

Εναλλακτικά: Σήμερα η φιλία είναι επιλεκτική και στηρίζεται συχνά σε ποικίλα συμφέροντα. Παράλληλα, εξαιτίας των ρυθμών της σύγχρονης ζωής και της απουσίας ελεύθερου χρόνου, δεν υπάρχουν χρονικά περιθώρια για σύναψη υγιών φιλικών σχέσεων ή, και όταν υπάρχουν, ο άνθρωπος στρέφεται σε ατομικές μορφές ψυχαγωγίας, οπότε απουσιάζει η ουσιαστική επαφή με τους συνανθρώπους. Σ' αυτά τα πλαίσια η σύναψη γνήσιων φιλικών δεσμών αποτελεί μια δύσκολη υπόθεση, καθώς ενίοτε δεν αντιλαμβανόμαστε πλήρως τα χαρακτηριστικά τους.

Ζητούμενο πρώτο: τα χαρακτηριστικά της γνήσιας φιλίας

1. Χρονική «επένδυση». Η σύναψη φιλικών δεσμών σχετίζεται άμεσα με τον χρόνο, καθώς αυτές στηρίζονται στις κοινές εμπειρίες.
2. Οι κοινές εμπειρίες βασίζονται στη συμμετοχή. Συμμετοχή στον ανθρώπινο πόνο, αλλά και στις ευχάριστες στιγμές.

3. Ειλικρίνεια, εντιμότητα. Άλλωστε η μυστικοπάθεια και οι υπεκφυγές προκαλούν τριγμούς στις φιλικές σχέσεις, ενώ η εμπιστοσύνη τις ενδυναμώνει.
4. Ανιδιοτέλεια, έλλειψη σκοπιμότητας. Η αγάπη για τους φίλους μας δεν εξυπηρετεί συμφέροντα, αλλά στηρίζεται στην αλτρουιστική διάθεση των φίλων.
5. Κατανόηση και σεβασμός στην προσωπικότητα του άλλου. Αυτό σημαίνει ότι οι φίλοι γνωρίζουν πότε πρέπει να συμπεριφέρονται διαλλακτικά και με ανεκτικότητα και πότε, ενδεχομένως, με τόνο αυστηρό.
6. Συνεργασία και αλληλεγγύη για ικανοποίηση ατομικών και συλλογικών στόχων.

Μεταβατική παράγραφος: Φίλες και φίλοι, εκτός τούτων των χαρακτηριστικών, που αποτελούν τις βασικές προϋποθέσεις ύπαρξης φιλικών δεσμών, η φιλία φαίνεται ότι απέκτησε τα τελευταία χρόνια και ένα νέο εργαλείο, το διαδίκτυο και συγκεκριμένα τα κοινωνικά δίκτυα. Όμως, δεν πιστεύω ότι μπορούν να δημιουργηθούν γνήσιες φιλικές σχέσεις μέσα σε αυτά, αλλά μόνο να διατηρηθούν οι ήδη υπάρχουσες. (άποψη: β' ζητούμενο)

Ζητούμενο δεύτερο: αιτιολόγηση άποψης

1. Η απουσία φυσικής επαφής στερεί τους εν δυνάμει φίλους να γνωριστούν μεταξύ τους σε πολλαπλά επίπεδα.
2. Οι φιλικές συζητήσεις αφορούν περισσότερο το σχολιασμό και όχι την ανταλλαγή απόψεων και το διάλογο.
3. Περιορίζεται η κοινωνικότητα, καθώς το διαδίκτυο παρέχει δυνατότητες «μοναχικής» αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου.
4. Τα κοινωνικά δίκτυα ενισχύουν το αίσθημα της μοναξιάς τελικά και της απομόνωσης. Ελλοχεύει και ο κίνδυνος της αλλοτρίωσης, να θεωρείται η εικονική φιλία πραγματική.
5. Επίσης παρέχουν τη δυνατότητα δημιουργίας προσωπείου. Τα πραγματικά μας χαρακτηριστικά κρύβονται με στόχο τον εντυπωσιασμό και την ενίσχυση της αυτοεκτίμησης. Η αμφιβολία για την πραγματική ταυτότητα των χρηστών, δεν αφήνει περιθώρια, για να έρθουν δύο άνθρωποι πιο κοντά και να μπορέσουν να αναπτύξουν μια ουσιαστική, φιλική σχέση.
6. Οι φιλικές σχέσεις στο διαδίκτυο και στα κοινωνικά δίκτυα **χαρακτηρίζονται** από την έλλειψη εμπιστοσύνης, ψυχολογικής υποστήριξης και συμμετοχή.

Επίλογος: Επομένως, αγαπητοί φίλοι, τα σύγχρονα τεχνολογικά εργαλεία προάγουν τις επιφανειακές αόριστες σχέσεις και δεν μπορούμε να βρούμε πραγματική στήριξη μέσω αυτών. Παρόλα αυτά, αναγνωρίζουμε όλοι ότι αποτελεί υποκατάστατο για όσους δεν τα καταφέρνουν στις πραγματικές σχέσεις ή έχουν περιορισμένο χρόνο γι' αυτές. Τελικά, αυτό που μπορεί να κάνουν είναι να αναπληρώσουν τη φυσική απουσία του άλλου και αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, αν λάβουμε υπόψη και τους γρήγορους ρυθμούς του σύγχρονου τρόπου ζωής.

Αποφώνηση: Ευχαριστώ για τον χρόνο σας.

νέο φροντιστήριο

Επιμέλεια απαντήσεων: Θεοδώρου Βασίλης, Κούνος Λουκάς, Νταρίδης Γιάννης